

Når pensionsalderen nærmer sig

Få økonomisk overblik

Måske er du begyndt at tænke på tilværelsen som pensionist eller efterlønsmodtager. Måske er du allerede i gang med at planlægge og undersøge dine økonomiske muligheder. Du har måske planer om at trække dig helt tilbage fra arbejdsmarkedet, når du fylder 60 år.

Når pensionsalderen nærmer sig, er der en række spørgsmål, som melder sig.

- Er det en fordel at vente med at gå på efterløn, til jeg opfylder 2-årsreglen.
- Kan jeg arbejde samtidig med, at jeg modtager folkepension?
- Kan jeg få udbetalt mit indestående i LD, uden at det påvirker min kapitalpension?
- Kan jeg modtage efterløn, selvom jeg bor i udlandet?
- Bliver mine pensionsordninger modregnet i de offentlige ydelser?

Disse spørgsmål og mange andre finder du svar på i denne brochure, som forhåbentlig også kan hjælpe dig til at foretage de rigtige valg.

Det er vores hensigt at vejlede og orientere om de rettigheder og muligheder, du har som pensionist i pensionskassen og i forbindelse med udbetaling af pension, efterløn og sociale ydelser. Pensionsområdet er meget omfattende, og der er ikke plads til at komme ind på alle detaljer i brochuren. Den koncentrerer sig derfor om de generelle spørgsmål.

Det er værd at være opmærksom på, at selv ved den bedst planlagte pensionering kan der ske ændringer i forudsætningerne, som du ikke selv er herre over.

Der kan ske ændringer i skattelovgivningen, ændringer på arbejdsmarkedet og i sociallovgivningen. Det betyder, at indholdet i brochuren hurtigt kan vise sig at være forældet, men du kan altid rette henvendelse til os eller din a-kasse.

Udbetalingerne fra pensionskassen

Efter det fyldte 60. år¹ kan du gå på alderspension på et individuelt valgt tidspunkt. Størrelsen af din alderspension fremgår af dækningsoversigten, som pensionskassen udsender årligt. Pensionsydelse er beregnet pr. 31. december det foregående år – og på de forudsætninger der var gældende det år.

De formelle regler for pensionskassen er gengivet i brochuren "Regler & Paragraffer".

Giv besked i god tid!

Da pensionen er forudbetalt, skal vi vide i god tid, hvornår du ønsker din første pension udbetalt. Hvis du giver os besked to måneder før den første udbetaling, kan du være sikker på at få din pension til tiden.

Alderspension, alderssum og forhøjet startpension

Alderspensionen kan udbetales fra det fyldte 60. år og typisk

ved fratrædelse af den pensionsberettigede stilling. Udsættes udbetalingstidspunktet, forhøjes alderspensionen.

Alderspensionen udbetales som en løbende livsvarig ydelse, og beskattes som almindelig personlig indkomst. Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af pensionen.

Pensionskassen anvender en del af pensionsbidraget til en alderssum, med mindre du har fravalgt den. Alderssummen, der beskattes med 40 pct., kan tidligst udbetales ved det fyldte 60. år og senest samtidig med påbegyndelse af udbetaling af alderspensionen.

Du har også mulighed for at få en forhøjet startpension med indtil 28 pct. Den højere pension betyder, at der er mindre pension senere. Hvis du har din pensionsordning på Statut 1 (MP) har du ikke mulighed for at vælge forhøjet startpension.

Ratepension og supplerende opsparing med løbende udbetaling, udbetales over minimum 10 år, og beskattes som almindelig indkomst. Dog skal der ikke betales arbejdsmarkedsbidrag. Kapitalpension udbetales som sum og beskattes med 40 pct..

Udbetaling ved død

Hvis du har tilknyttet en livsvarig eller 10 årig ægtefællepension til din ordning, udbetales årligt maksimalt 60 pct. af den beregnede pension til en efterlevende ægtefælle, eller samlever (hvis betingelserne for samleverpension er opfyldt).

Hvis du har tilknyttet en børnepension til din ordning, udbetales maksimalt 20 pct. af den beregnede pension til efterlevende børn under 21 år (MP) 24 år (AP/PJD).

Er du ikke fyldt 65 år (AP/PJD) 67 år (MP), sker der yderligere en udbetaling fra gruppelivsforsikringen, hvis du er bidragsbetalende eller har været bidragsbetalende frem til pensioneringstidspunktet (AP/PJD) 60 år (MP). Engangsudbetalingen fra gruppelivsforsikringen er skattefri.

Den løbende pension beskattes som almindelig personlig indkomst. Dog skal der ikke betales AMB.

Dødsfaldssum

Hvis du har tilknyttet en dødsfaldssum til din ordning og afgår ved døden inden det fyldte 67. år, udbetales dødsfaldssummen til nærmeste pårørende, medmindre du har begunstiget udbetalingen til anden side.

Dokumentation ved udbetaling

I forbindelse med pensionering skal du indsende følgende til pensionskassen:

- skriftlig anmodning om udbetaling,
- navn, registreringsnummer og kontonummer på din bank

¹ For medlemmer, som er født efter 1/1 1959 gælder en senere pensioneringsalder.

Planlægning af pensionsudbetalingen

Ved overgang til pension, har du følgende muligheder for udbetaling:

Alderssum

Alderssummen giver ved alderspensionering mulighed for at få udbetalt en del af pensionen som en sum. Den kan udbetales fra det 60. år og det er tilladt at arbejde efter udbetaling. Denne udbetaling beskattes med en afgift på 40 pct. ligesom kapitalpensionsordninger.

Delvis alderssum

Alderssummen kan udbetales delvis. Vælger du delvis alderssum, kan du enten konvertere resten til alderspension eller få udbetalt den resterende alderssum på et senere tidspunkt – dog senest når du går på alderspension.

Hvis du vælger delvis alderssum, kan den resterende alderssum blive mindre end forventet fordi indbetaling til alderssummen stopper, når udbetaling af alderssum er påbegyndt. Pengene forsvinder naturligvis ikke – de bliver i stedet til månedlig alderspension.

Forhøjet startpension

Den forhøjede startpension giver mulighed for at vælge en startpension, der er indtil 28 pct. højere, end den ellers ville have været.

Til gengæld bliver pensionen senere i pensionisttilværelsen så mindre. Der er stadig de samme penge til rådighed for medlemmernes pension.²

Hvorfor vælge forhøjet startpension?

Muligheden for at få en højere pension i starten er et udtrykt ønske hos mange medlemmer.

Det er jo ganske naturligt, at det er i starten af pensionisttilværelsen, de fleste ønsker og planer skal realiseres, frem for senere, når f.eks. helbredet måske ikke mere gør det muligt. Det kan f. eks. være rejser eller nyanskaffelser, som har været under planlægning de foregående år.

Hvornår skal der tages stilling?

Beslutning om udbetaling af alderssum og forhøjet startpension sker ved pensioneringen. Når medlemmet har kontaktet Pensionskassen, bliver der skrevet et brev til medlemmet, hvor der i tal redegøres for valgmulighederne.

Vælges pensionen udbetalt med forhøjet startpension, gælder valget for hele pensionisttilværelsen samt for pensionen til en evt. efterlevende ægtefælle.

Da valg af forhøjet startpension giver højere startpension (og dermed lavere pension senere hen) end uden, er det naturligvis ikke muligt senere at vælge om igen. Valget er således bindende.

Konverteret pension – engangsbeløb

Hvis din pension er mindre end 9.700 kr. i 2010, kan du få den konverteret til et engangsbeløb mod en afgift på 40 pct. Vælger du at

Valgmuligheder ved overgang til pension:

1. udbetaling af alderssum og løbende pension med forhøjet startpension
2. udbetaling af alderssum og løbende pension uden forhøjet startpension
3. udbetaling af alderssum og udskydelse af løbende alderspension,
4. fravalg af alderssum, men udbetaling af løbende pension med forhøjet startpension,
5. fravalg af alderssum, men udbetaling af løbende pension uden forhøjet startpension.

konvertere din pension, udtræder du samtidig af Pensionskassen, og mister rettigheden til evt. gruppeliv.

Børnepension

Er du på ny pensionsordning (MP) og har du børn som er født før 1. januar 2008 og som er under 21 når du går på pension, har de ret til børnepension. Det gælder også for adoptivbørn og stedbørn, hvis du har forsørgt dem mindst tre måneder forinden, du går på pension. Det gælder imidlertid ikke for samlevs børn eller for børn, som er undfanget efter din pensionering. Sidstnævnte får dog børnepension, hvis de er under 21 år, når du dør.

Hvis barnet er under 18 år, bliver børnepensionen udbetalt til barnets værge. Hvis der er fælles forældremyndighed og barnet bor hos den ene forælder, skal begge forældre oplyse skriftligt, hvem vi skal udbetale børnepensionen til. Har du pligt til at betale børnebidrag, kan denne pligt nedsættes eller bortfalde, hvis der bliver udbetalt børnepension til barnet – kontakt Statsforvaltningen (tidligere Statsamtet).

Der skal betales almindelig indkomstskat af børnepensionen, som beskattes hos barnet.

Bonusregulering af pensionen

Tilskrivningen af bonus finder sted efter samme regler, uanset om der er valgt forhøjet startpension eller ej. Tilskrivning af bonus betyder, at pensionsydelse forøges efter de regler, som er fastsat i bonusregulativet.

Men ved valg af forhøjet startpension er pensionen omregnet på den måde, at det årlige afkast skal være mindst 7,05 pct. efter skat for at være stor nok til at modvirke den årlige nedsættelse af pensionen ved et valgt tillæg på 28 pct..

Pensionskassen kan i sagens natur ikke give løfter om fremtidig bonusudlodning. Med det lave renteniveau i disse år er der en vis risiko for, at formueafkastet ikke vil blive tilstrækkeligt til helt at modgå den årlige pensionsnedsættelse ved et valgt tillæg på de fulde 28 pct.

² De anførte 28 pct. er hovedreglen. Der er andre satser for visse ældre ordninger.

Efterløn og pension

Efterlønsordningen giver mulighed for at trække sig helt eller delvist ud af arbejdsmarkedet. Pr. 1. juli 1999 fik vi den nuværende efterlønsordning, som er beskrevet her.

Efterløn forudsætter, at du er medlem af en a-kasse, og den administreres af a-kasserne. Både lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende kan overgå til efterløn. Du kan gå på efterløn fra beskæftigelse, ledighed, overgangsydelse eller delpension.

Vær opmærksom på, at efterlønsordningen som hovedregel er et engangstilbud. Du har dog én chance for at vende tilbage, hvis du på et tidspunkt har forladt ordningen til fordel for en stilling i arbejdslivet. Hvis du derimod udtræder af ordningen af andre grunde eller mister retten til efterløn, kan du ikke genindtræde i ordningen.

Hvordan virker efterlønnen?

Du kan gå på efterløn, når du fylder 60 år (hvis du er født efter 1/1

1959, dog ved det 62. år). Efterlønsordningen giver dig mulighed for at trække dig gradvist tilbage fra arbejdsmarkedet. Efterlønnen ophører ved det 65. år (folkepension) (hvis du er født efter 1/1 1959, dog ved det 67. år).

Efterlønsbevis

Når det tidspunkt kommer, hvor du opfylder betingelserne for at modtage efterløn, vil din a-kasse sende et efterlønsbevis til dig.

Efterlønsbeviset kan du tidligst modtage når du fylder 60 år (hvis du er født efter 1/1 1959, dog ved det 62. år), og alle betingelserne for at modtage efterløn er opfyldt.

Ca. 2 måneder før du fylder 60 år, vil din a-kasse sende dig et ansøgningsskema. Det er ikke en betingelse for at gå på efterløn, at du har modtaget et efterlønsbevis.

Samspilsregler med efterløn og pensionsordninger

	Løbende pension	Ratepension	Kapitalpension
Arbejdsgiver ordninger			
Efterløn mellem 60 og 62 år *	Modregnes uanset udbetaling. Ved udbetaling: 50 pct. Ingen udbetaling: 60 pct. af 80 pct. af alderspensionen alder 60 år.**	Modregnes uanset udbetaling. Ved udbetaling: 50 pct. Ingen udbetaling: 60 pct. af 5 pct. af værdi ved alder 60 år.**	Modregnes uanset udbetaling med 60 pct. af 5 pct. af værdi ved alder 60 år.**
Efterløn efter opfyldelse af 2-års reglen	Modregnes kun ved udbetaling med 55 pct. af udbetaling.	Modregnes kun ved udbetaling med 55 pct. af udbetaling.	Ingen modregning.
Private ordninger			
Efterløn mellem 60 og 62 år *	Modregnes uanset udbetaling 60 pct. af 80 pct. af alderspensionen alder 60 år.*)	Modregnes uanset udbetaling med 60 pct. af 5 pct. af værdi ved alder 60 år.*)	Modregnes uanset udbetaling med 60 pct. af 5 pct. af værdi ved alder 60 år.*)
Efterløn efter opfyldelse af 2-års reglen.	Ingen modregning.	Ingen modregning	Ingen modregning.

Opnåede rettigheder med efterlønsbeviset

- at gå på efterløn, selvom du er blevet syg og derfor ikke længere kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet
- du skal ikke længere betale efterlønsbidrag (men dog a-kassebidrag)
- adgang til at benytte 2-årsreglen

Betingelser for modtagelse af efterlønsbevis

- være fyldt 60 år*), men ikke 65 år.
- have bopæl i Danmark eller et EØS-land.
- være medlem af en a-kasse – og have indbetalt efterlønsbidrag i mindst 25 år inden for de seneste 30 år (overgangsordning). Med hensyn til overgangsordning, se da AAK's hjemmesider www.aak.dk eller MA's hjemmesider www.ma-kasse.dk
- opfylde betingelserne for dagpenge og være til rådighed for arbejdsmarkedet.

* Efterlønsalderen/perioden hæves fra 2019 og frem til 2022 gradvist til 62/67 år.

** Der er et bundfradrag i modregningen på kr. 12.600 årligt.

2 års reglen

Når du har modtaget dit efterlønsbevis, er det ikke ensbetydende med, at du skal gå på efterløn med det samme. Der er en række fordele ved at vente mindst 2 år med at gå på efterløn hvis du går på efterløn som 60-årig*. Både private og arbejdsgiverfinansierede pensioner bliver modregnet i efterlønnen, uanset om de udbetales eller ej.

Fordele med 2 års reglen

- højere efterløn
- mindre eller ingen modregning for pensionsordninger
- mulighed for skattefri præmie

Venter du til 2 års-reglen er opfyldt, kan du få udbetalt kapitalpensioner, alderssummen fra pensionskassen og løbende private pensioner, fx livrenter og ratepensioner uden modregning i efterlønnen.

Udbetalinger fra løbende arbejdsgiverfinansierede pensioner vil dog fortsat blive modregnet.

Du kan optjene en skattefri præmie. Præmien optjenes, hvis du helt eller delvist fortsætter med at arbejde og venter med at gå på efterløn til mindst to år efter den dato, efterlønsbeviset har virkning fra, og at du efter den dato har arbejdet mindst 3.120 timer (eller 2.496 timer for deltidsforsikrede). For hver 481 timers arbejde optjener du ret til en skattefri præmie.

Optjening af skattefri præmie 2010

Arbejdsnorm: Optjening pr. kvartal: 481 timer
Fuldtidsarbejde: 11.731 kr. i alt maks. 140.772 kr.

Præmien udbetales som et skattefrit engangsbeløb, når du fylder 65 år*). Det er din a-kasse, der udbetaler præmien. Hvis du dør, inden du fylder 65 år*), udbetales præmien til boet. Det er en betingelse for at få præmien, at der ikke er sket tilbagebetaling af dit efterlønsbidrag.

Arbejde i efterlønsperioden

I efterlønsperioden har du ret til at have lønarbejde i ubegrænset omfang. De timer, du arbejder, bliver modregnet i efterlønnen time for time.

I efterlønsperioden kan du få tilladelse til at videreføre en selvstændig virksomhed på nedsat tid. Du kan også få tilladelse til at videreføre eller begynde selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse i efterlønsperioden. Du skal have tilladelse i alle tilfælde, også hvis du har et lille jordbrug eller en udlejnings ejendom m.v. Timer ved selvstændig virksomhed fratrækkes også i efterlønnen.

Hvor meget kan du få i efterløn?

Størrelsen af din efterløn afhænger af, hvornår du går på efterløn. Du får den samme sats i hele efterlønsperioden.

Så stor er efterlønnen

Efterløn fra 60 år* (maks. 91 pct. af dagpengesats):
Fuldtidsforsikrede: 177.840 kr.
Efterløn fra 62 år* (2 års reglen opfyldt):
Fuldtidsforsikrede: 195.520 kr.

Efterlønnen beskattes som almindelig personlig indkomst. Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af efterlønnen. Har du behov for særlig rådgivning om efterløn, bør du henvende dig til din A-kasse, som skal forestå udbetalingen.

Folkepension, ATP, skat etc.

Folkepension

Du har ret til folkepension fra den første i måneden, efter at du er fyldt 65 år, hvis indfødsret og bopælspligt er opfyldt. I forbindelse med velfærdsforliget er det fastsat, at folkepensionsalderen skal stige gradvist til 67 år, men først fra 2024. For personer der ved udgangen af 2006 var fyldt 48 år, sker der ingen ændringer.

Folkepensionen består af to ydelser: Et grundbeløb og et pensions-tillæg. Derudover får reelt enlige et særligt pensionstillæg.

Folkepension søges i din bopælskommune, som automatisk sender dig et ansøgningsskema.

Folkepensionen beskattes som personlig indkomst, og der betales ikke arbejdsmarkedsbidrag.

Grundbeløbet nedsættes ikke, fordi der udbetales pension fra pensionskassen. Det nedsættes kun, hvis du har en arbejdsindtægt over en vis størrelse.

Hvis arbejdsindtægten for både enlige (herunder samboende) og gifte overstiger 277.700 kr. nedsættes folkepensionen med 30 kr. for hver 100 kr., arbejdsindtægten overstiger grundbeløbet. Grundbeløbet falder dermed helt bort, hvis enlige/samboende og gifte har en arbejdsindtægt, der er større end 495.600 kr.

Pensionstillægget er skattepligtigt. Det reguleres ved alle former for indtægt, både egen og eventuel ægtefælles indtægt, herunder også pensionsudbetaling fra pensionskassen.

Er indtægten for enlige, udover folkepensionen, større end 63.300 kr. årligt, nedsættes pensionstillægget med 30 kr. for hver 100 kr., indtægten overstiger dette beløb. For gifte personer, hvor begge er pensionister, nedsættes pensionstillægget med 15 kr. for hver 100 kr., indtægten overstiger 123.000 kr.

* Efterlønsalderen/perioden hæves fra 2019 og frem til 2022 gradvist til 62/67 år.
** Der er et bundfradrag i modregningen på kr. 12.600 årligt.

Folkepensionens satser 2010

Beløb i kr.	Grundbeløb	Pen. tillæg
Reelt enlige	65.376	67.896
Gifte/samlevende	65.376	32.820

Ved særlige små indtægter er der herudover mulighed for at søge personlige tillæg, eksempelvis til varme, flytning og medicin.

Førtidspension

Svifter helbredet, har du mulighed for at søge helbredsbeholdt førtidspension, tidligere kaldet invalidepension.

Førtidspension kan tilkendes personer mellem 18 – 65 år. Førtidspension søges i din bopælskommune.

Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Hvis du har et indestående beløb i Lønmodtagernes Dyrtidsfond, kan du få dette udbetalt, når du er fyldt 60 år. Er du gået på efterløn, kan udbetalingen ske straks.

Der skal betales afgift til staten, som fratrækkes inden udbetaling. Afgiften beregnes med 25 pct. af det indbetalte beløb + afkast indtil 31. december 1979. Af afkastet efter denne dato, beregnes afgiften med 40 pct..

ATP

Arbejdsmarkedets Tillægspension udbetales når du bliver folkepensionist. Udbetalingen kan udsættes til du bliver 70 år, og fra 1. januar 2009 kan udbetalingen udsættes til det 75. år. Pensionen forhøjes for hver måned, udbetalingen udskydes efter det 65. år. (Den aktuelle pensionsalder).

Pensionens størrelse er afhængig af, hvor længe du har været på arbejdsmarkedet, og hvor meget, du dermed har indbetalt.

Pensionen, der er livsvarig, udbetales som hovedregel som en løbende ydelse. Der betales almindelig indkomstskat af ydelsen.

Den løbende pension fra ATP udgør i 2009 som 65-årig 24.200 kr. pr. år for nye pensionister, forudsat der er betalt fuldt bidrag siden 1964.

Ved død vil der, hvis medlemmer har indbetalt til den nye ordning i mindst 2 år, blive udbetalt en sum til ægtefælle/samlever og børn under 21 år.

Sådan trækker pensionskassen skatten

Der er forskellige måder, du kan anmode pensionskassen om skattetræk. Du skal blot oplyse os, om vi skal benytte bi- eller hovedkort, så indhenter vi oplysninger hos e-indkomst.

Bikort: Indkomstskat fratrækkes med den oplyste trækprocent.

Hovedkort: Indkomstskat fratrækkes med den oplyste trækprocent af den del af pensionen, der overstiger hovedkortets fradragsbeløb.

Intet skattekort: Indkomstskat fratrækkes med 60 pct..

Yderligere oplysninger om eIndkomst og eSkattekort se SKAT's hjemmeside www.skat.dk, eller på din forskudsopgørelse eller årsopgørelse. Vær opmærksom på, at der kan gælde andre dokumentations- og beskatningsregler, hvis du er bosat i udlandet!

Pensionsordninger i banker

De hyppigst forekommende pensionsordninger i banker er rate- og kapitalpensionsordninger, som tillige kan oprettes i pensionskassen. Se herom beskrivelsen i pensionskassens brochure "Rate- og Kapitalpension". Herudover findes fra tidligere to andre kontoformer:

Selvpenioneringskonti er en kontoform fra dengang, det begrænsede fradrag endnu fandtes. Kontoen kunne tidligst oprettes ved det fyldte 18. år og senest ved det fyldte 50. år. Der kunne højst indbetales 3.000 kr. om året og maks. 40.000 kr. i alt i hele perioden. Udbetalingen er skattefri.

Indekskontrakter blev indført i 1957 som et forsøg på at etablere private pensionsordninger. Staten garanterede købekraften af de opsparede midler ved, at den årlige udbetaling pr. kontrakt ville svare til værdien af 500 kr. i 1957. I 1971 blev der dog indført stop for oprettelse af indekskontrakter, og i dag betragtes de som guldrandede papirer. Ved udbetaling beskattes de som almindelig personlig indkomst.

Denne brochure orienterer om hovedreglerne og er ikke en fuldstændig gennemgang. De gældende regler for pensionskassens ordninger findes i "Regler & Paragraffer".

Maj 2010

Efterløn

Magistrenes Arbejdsløshedskasse
Mimersgade 47
2200 København N
Telefon 35 86 68 68
www.ma-kasse.dk

A-kassen for akademikere
Nørre Voldgade 29
Postboks 1173
1010 København K
Telefon 33 95 03 95
www.aak-ajs.dk

ATP - LD

ATP Huset
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Telefon 70 11 12 13
www.atp.dk

Lønmodtgæernes Dyrtidsfond

Vendersgade 28
1363 København K
Telefon 33 36 89 00
www.ld.dk

Folkepension

Kontakt din kommune vedrørende beregning. På Socialministeriets hjemmeside www.sm.dk kan du orientere dig om reglerne vedrørende folkepension.

Pensionsinfo

På www.pensionsinfo.dk kan du få et samlet overblik over din private pensionsordnings indflydelse på de offentlige ydelser. Beregningen sker automatisk, når du har fået et password.

<i>Livsvarige pensioner</i>	<i>Ophørende pensioner</i>	<i>Summer</i>
Folkepension	Ratepension	LD
kr.	kr.	kr.
ATP	Indeks	AP/MP/PJD alderssum
kr.	kr.	kr.
AP/MP/PJD pension		AP/MP/PJD Kapitalpension
kr.	kr.	kr.
Private	Private	Private
kr.	kr.	kr.
kr.	kr.	kr.
kr.	kr.	kr.
kr.	kr.	kr.
kr.	kr.	kr.
I alt	I alt	I alt
kr.	kr.	kr.